

Mézeskalács

66. évfolyam • 2018. május • Ára 50 dinár

Köszöntő

Kedves Gyerekek!

Örök kérdés, hogy a zsúfolt nagyvárosban vagy a végtelen csendbe burkolózó faluban jobb-e élni. Miben tér el a városi élet a falusítól?

Mézes Marcipán és társai el sem tudnák képzelni életüket egy lüktető metropoliszban. Annak ellenére, hogy a vidéki és az erdei élet sokkalta nehezebb, az erdő tisztasága és a szabadság értéke felbecsülhetetlen – véli Elemér, a hőrcső, aki bizony többször is járt már városban. Ezért van némi tapasztalata e témakörben. Faluban a természetben, nem a természettől elszakítva élhetünk. Az évszakok változása is nagyobb élmény vidéken, mint városban. Az erdei

állatok azonban úgy vélik, a föld közelsége kifejezetten megnyugtató élmény számukra.

Persze a városnak is megvannak a maga előnyei... Szerintetek milyen a városi élet?

Ödön, a sün, ha egy kis szórakozásra vágyik, moziba vagy színházba szeretne eljutni, akkor léggömbbe vagy kocsiba ül, és azon nyomban felkeresi rokonait a városban.

Rajzpályázat és Szárnybontogató

- Az én városom\falum
- Élet a faluban\városban
- Különleges madarak

Fedőlap: Bicskei Anikó képzőművész alkotása

CIP – A készülő kiadvány katalógizálása
A Matica srpska Könyvtára, Újvidék (Novi Sad)

ISSN 0352-6070
COBISS.SR-ID 16291074

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

A Mézeskalács megjelenését támogatta:

MÉZESKALÁCS – a legkisebbek irodalmi és foglalkoztató folyóirata ■ Megjelenik a tanévben havonta egyszer ■
■ Első szám: 1953 (mellékletként), 1954 májusa (külön lapként) ■ Alapító (laptulajdonos): **Magyar Nemzeti Tanács** ■ Kiadja: a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad (Újvidék), Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■
■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ A Mézeskalácsot szerkeszti: **Török Erna** ■ Lektor: **Töröcsik Rozália** ■ Grafikai szerkesztő: **Buzás Mihály** ■
Munkatárs: **Fehér Ildikó** ■ Leveleiteket a következő címre küldhetitek: **Mézeskalács, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Elérhetőség** – telefon: 021/457-100, honlap: www.jopajtas.com, e-mail: mezes@magyarszo.rs ■ Kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldünk vissza. ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya: 021/557-304 ■ e-mail: plasmam@magyarszo.rs ■
■ Nyomtatja: Magyar Szó Kft. – FORUM Nyomda, Újvidék, felelős vezető: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Honlap-megjelenítés: www.tipynet.rs ■ Előfizetés egy évre 500 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■

Weöres Sándor

Ha nap süt a rétre

Ha nap süt a rétre,
a rét közepére
gyerünk gyerekek, csapatostul.
Hozzuk ki a labdát,
rakjunk güzücsapdát,
csattogjon a csillagos ostor.

És este a réten,
a rét közepében
tündéraryakra találjunk.
S ha eljön az éjjel,
az északi széllel
oda járjon vissza az álmunk.

Kúti Antónia, 4. osztály, Péterréve

Pünkösöd

A húsvét utáni ötvenedik napon ünnepli a keresztény világ a Szentlélek eljövetelét, az egyház születésnapját, pünkösöd napját. A néphit szerint ha e napon szép az idő, akkor jó lesz a bortermés. Egyes vidékeken ma is él a pünkösdi királyválasztás szokása: ilyenkor a falu legényei különböző ügyességi próbákon (lóversenyen, bikahajszán, bothúzásban, rönkhúzásban, kakaslövésben, kaszálásban) mérték össze ügyességüket.

Már a XVI. században pünkösdi királyságnak nevezték az értéktelen, múltó hatalmat. A XVI–XIX. századi adatok legtöbbször a verseny keretében választott pünkösdi királyról szólnak. Székely gyermekek bothúzással, másutt lúdynyakszakítással és más ügyességi versenyek keretében választottak maguk közül pünkösdi királyt. Századunkban a versennyel választott pünkösdi király eltűnt. Napjainkban is élő szokás még a Dunántúlon a kislányok pünkösdi királynéjárása. A kis királyné feje fölé társnői selyemkendőből vont „sátrat” tartanak. A lányok házról házra járnak köszönteni, közben rózsaszirmokat hintenek szét. A királynő néma szereplő, s nem szabad mosolyognia, ha a háziak nevetetik. A rítus mágikus célja a kender növekedésének előmozdítása. A leánykák magasra emelik a királynét, s közben azt mondják: „Ekkora legyen a kender!” A köszöntésért ajándékot kapnak.

Pünkösdi mondókák

Cserebogár, mikor lesz nyár?
Pünkösöd táján, vasárnapján.
Mikor a fák virágoznak,
Vénasszonyok tollászkodnak.

András pajtás, bokrétás,
Jól megfogd a lovad száját,
Ne tipossa, ne tapossa
A pünkösdirózsát.

Kék ruhája, sárga selyem rojtja,
Azt üzenté Róza néném
Piros pünkösöd napján,
Koszorúkat fonjunk!

Két szál pünkösdrózsa

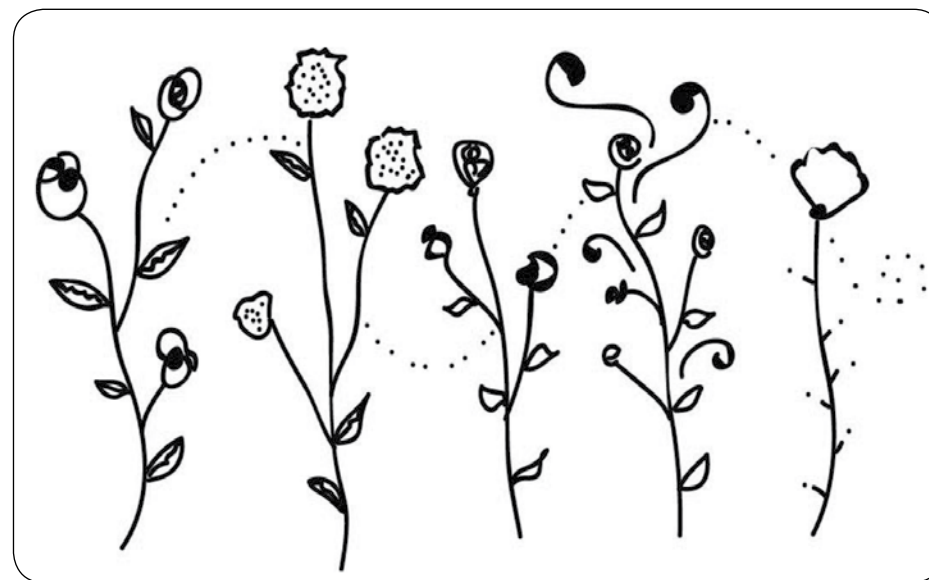
népdal

Két szál pün-kös-d ró-zsa Ki - haj - lott az út - ra.
El a - kar her - vad - ni, Nincs, ki le - sza - kít - sa.

Két szál pünkösdrózsa,
Kihajlott az útra,
El akar hervadni,
Nincs ki leszakítsa.

Nem ám az a rózsza,
Ki a kertbe nyílik,
Hanem az a rózsza,
Ki egymást szereti.

Nem szeretlek másért,
Két piros orcádért,
Szemed járásáért,
Szád mosolygásáért.

Weöres Sándor

Falusi fiú a városról beszél

A városban mindenféle van! Nagy kirakat-ablakok,
mögöttük hosszú selyem, piros süveg a majmon!
Mennyi lárma! villamos csörömpöl, gépkocsi morog,
éjjel, éjjel távoli zeneként hallom.

A városban toronyóra, száz villanyóra
este ragyog, mint a holdvilág!
A sarkon rendőr, a lépcsőn szunnyadó anyóka,
s a ligetben mennyi virág!

A városban könnyű, könnyű boldognak látszani,
pedig tilos a gyepre lépni, tilost jelez a lámpa szeme.
Tilos, tilos, tilos: ki jön velem játszani?
Sapkám hova lett? és én még megvagyok-e?

Cinkler Dóra
2. osztály

Jovan Mikić iskola, Szabadka

6

Weöres Sándor

Falusi reggel

Már üti – üti már
a torony a hajnalban!
Az időt bemeszeli a korai kikeriki,
lendül a vad dallam.

Kiscsacsi, kiabálj,
örülök a hangodnak!
Ha lefőz ez a kusza kikeleti kikeriki,
vége a rangodnak.

Rekecki Denisz, 3. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Törökkanizsa

7

A mi kis városunk

Az én Panka lányom nagyvárosban született. Sehogy sem tudta megérteni, milyen volt a kisváros, ahol én születtem. Egyszer aztán vasútra ültettem, és hazavittem abba a kisvárosba. Apám, anyám még most is ott élnek, őket látogattuk meg.

Ahogy kiszálltunk a vonatból, a Panka fülét megütötte a nagy csend.

– Nini, itten nem csöngetnek a villamosok?

Nem ám, mert itt nem szaladgál az utcán villamoskocsi. El se férne a keskeny utcákon. Aztán meg nem is volna neki kit vinni. Ki hova igyekszik, gyalog is mindjárt odaér itten.

Az ároksparton szép libák legelésznek, és kíváncsian meresztek felénk a hosszú nyakukat. Ugyan ki lehet ez a pesti kislány?

– Papatyí, ki-ki-ki, papatyí, ki-ki-ki?

Panka barátságosan intett nekik a piros napernyőjével:

– Én Panka vagyok, nagyon örülök nektek, meg a szép kék égnek, meg ezeknek a szép fehér házaknak, meg ennek a szép zöld fűnek.

Nagyapó már kint vár bennünket a kapuban. Harmatos rózsabokréta van a kezében, azzal köszönt bennünket.

– Jaj, nagyapó – tapsikol neki Panka –, tinektek még rózsátok is van?

– Bizony még rózsás kertünk is. Nem úgy van ám itt, mint a nagyvárosban. Nem is ház az itten, amelyiknek kertje nincsen.

Nagyanyó mindjárt ölbe kapta kisunokáját, és szaladt be vele a tiszta szobába. Ott is a legpuhább párnás székbe ültette, azt is az ablakhoz gurította vele:

– No, gyöngyvirágom, ez lesz a te ablakod.

– Minek nekem az ablak, nagyanyó?

– Innen nézelődhetsz ki az utcára, mikor unod magadat. Ellátni ám innen messzire.

El bizony, mert itt emeletes házak nemigen előgetnek az ember szemének. Nagy kőfalak nem vetnek árnyékot, nem fogják el az áldott napocskát a virágos akácok sorától.

– Nagyanyó – fordult vissza Panka az ablaktól –, miért nem jár itt annyi sok ember az utcán, mint minálunk?

– Azért, fiam, mert itt nincsen olyan sok ember.

– Gyerünk ebédelni, lelkeim – lépett nagyapó a szobába –, mert húzzák a levesnótát.

Delet harangoznak a toronyban. Bim-bam-bumm, bim-bam-bumm: kongott nagy méltóságosan az öreg harang.

Ebéd után szunnyajtott Panka egy kicsit a kertben, a hűvös lugasban. Nagyfejű mákvirágok cirógatták, pillangók legyezték, méhecskék döngicséltek neki.

Aztán elmentünk nézelődni a városban. A házak előtt most már sokkal több embert lehetett látni. Dolgukat elvégezve kiálltak egy kicsit a kapuba, kiültek a ház elé a padra tereferélni, friss levegőt szívni. Innen is, onnan is barátságosan integettek felénk.

– Ismernek ezek minket, apám? – tudakolta Panka.

– Kisvárosban mindenki ismeri egymást. Majd meglátod, egy-két nap múlva te is ismered még a szomszédék macskáját is.

Mi van a nagymamánál?

Nagymamánál van egy első udvar meg egy hátsó udvar. Ott minden van. A padláson galambok.

Az a galamb, amelyik egyfolytában ül a fészken, az költi a tojásokat. Láttam már ksigalambokat is. Majdnem kopaszak. Csúnyák, és ha feljük nyúlok, kitátják a csőrüket. Nem a nagymama galambjai, csak odaszoktak a padlásra. Van a padláson még dió és kukorica. És egy nagy láda, amiből egyszer mindent kirakodtam. Sok pókháló, rossz ruha volt benne, meg egy nagy köcsög, amibe nem mertem belenyúlani.

Nagymamáéknál az utcasarkon van egy bolt. Ez egy régi bolt, nem olyan, mint ott-hon a mi önkiszolgálónk. Ebben a boltban csak egy néni van. Amikor elküld a nagymama kristálycukorért vagy élesztőért,

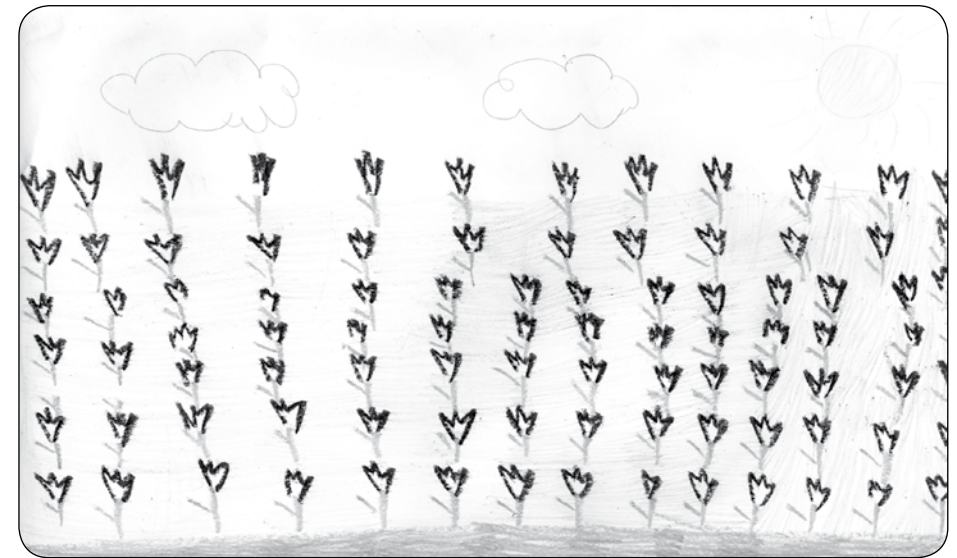
a boltos néni mindig megkérdezi. „Mit kérsz, aranyoskám?” Már adott rágót, csokit, szopókát, és nem is kellett érte fizetni.

Itt minden bácsi és néni megállít az utcán. Megkérdezik, hogy hívnak, ki fia vagyok, és milyen az élet a városban. Egy néni adott mogyorót.

Azt mondta, hogy ő a mi rokonunk, és hogy mikor megyek el hozzájuk.

Mennék én, de nagymama mindig rám parancsol, hogy el ne csavarogjak, mert még el találok veszni, és jaj lesz őneki.

Nem találok én elveszni, mondogatom magamban. Elveszni csak a tű szokott, a gomb, meg az üveggolyó. A nagymama engem még mindig egészben adott át a mamának, amikor eljött értem, hogy hazavigyen.

Nagy Tamás, 1. osztály, Emléiskola, Zenta

Házak és otthonok

Az emberek szerte a világon azért építenek házakat, hogy védelmet és menedéket találjanak bennük. Olyan anyagokból építkeznek, amelyekhez könnyen hozzáférnek.

Az afrikai busmanok kunyhóikat a környezetükben található fűből és gallyakból építik. A házepítés másik célja az éghajlati viszonyokhoz való alkalmazkodás. Meleg és nedves vidékeken a házakat cölöpökre építik.

Az emberek az életmódjukhoz is igazítják az otthonukat. A nomádok vándorlásaik során magukkal viszik sátraikat.

Házipítéskor figyelembe kell venni a rendelkezésre álló helyet. A nagyvárosokban az emberek magas házakban laknak, amelyekben sok lakás van.

Az emberek új háztípusokkal kísérleteznek. Ez a felfújható házikó pl. árvíz vagy földrengés esetén nagyon hasznos lehet.

Házak hőségben

Afrikában a házakat agyagból építik, amit a nap keményre kiéget. Ilyenek pl. ezek a nabdám házak is Észak-Ghánában. A vastag falak kirekesztik a nap melegét, és hűvösen tartják a ház belsejét. A házak falait kívülről növényi nedvekkel festik be.

A párás Amazonas menti dzsungelben élő yanamo indiánok hatalmas kör alakú tetőt építenek facölöpökre terített pálmalevelekből.

Kevés holmijukat felakasztva tárolják, így, bár nincsenek falak, minden szárazon marad.

Házak a hideg vidékeken

Svájcban a házak fából épülnek. Az alsó szint kőből van, ami nem engedi át a nedvességet, az ablakok pedig két réteg üveggel készülnek. A hó megmarad a lejtős tetőn, és nem engedi kiszökni a meleget.

Lappföldön, az északi sarkkörön túl, az emberek többsége ma már kisvárosokban él. A rénszarvaspásztorok azonban még mindig rénszarvasbőrrel letakart faágakból készült sátrakban laknak.

A vándorló ház

A beduinok olyan arabok, akik állataikat terelgetve vándorolnak az Arab-sivatagon

keresztül. Kecseszőr sátrakban laknak, amelyeknek az anyagát az asszonyok szövik. Minden sátorban van válaszfüggöny. Az egyik oldalom főz és alszik a család. A másik oldalon a férfiak összejöveteleket tartanak, és ott fogadják vendégeiket.

Az úszó ház

Kínában sokan a szampan nevű lakócsónakon laknak, itt főznek, esznek és alszanak. A fedélzeten csirkét nevelnek és zöldséget termesztnek.

Az együttélés

A kibuc az Izraelben található falvak egyik fajtája. Itt mindenki együtt dolgozik a közös földön, és mindenkinek van beleszólása a közösség életének megszervezésébe.

Pálcika, ha elindul

(Részlet)

Mi a nagyobb?

A kupac nagyobb, mint Pálcika.

A rakás is nagyobb, mint Pálcika.

A halom is nagyobb, mint Pálcika.

A domb, hát persze hogy nagyobb, mint Pálcika.

A hegy, nahát, az nemcsak Pálcikánál, de mindennél nagyobb.

De amikor Pálcika fölmászik a hegy-csúcsra, már ő a legnagyobb. Igaz, onnan, arról a legnagyobbról le is kell jönni.

Daru Dénes

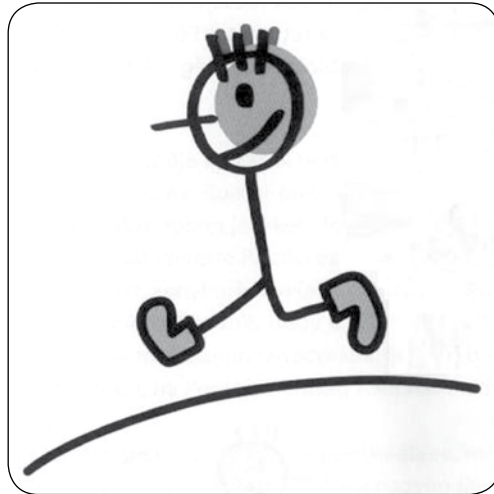
Pálcika találkozott a toronydaruval, ja, persze, ő volt a Daru Dénes. A toronydaru éppen pihenőidejét töltötte, ezért elmesélte, mi a munkája. Akkoriban azzal bízták meg, hogy felhőkarcolót építsen.

Látja Pálcika, milyen magas házat rakosgat, és hogy annak az épületnek mennyi ablaka lesz.

Pálcika bólogatott, magas ház lesz, sok ablaka hunyorog majd az utcára, az utcán sétáló Habverő Kislányra, Fakanál Mamikára, az égen körözgető Varjú Vilmosra. Arra is gondolt titokban, hogy ennyi szemmel, mint amennyi a háznak lesz, hogyan lehet látni a világot. Egyébként a felhőkarcoló már félig készen volt, de Pálcika így is alig látta a tetejét.

– Elmeséljem, miért nevezték el ezeket az óriási házakat felhőkarcolónak?

Pálcika bólogatott, mert igazán kíváncsi volt.

– Amikor Amerikában – nyikorogta Daru Dénes – fölépült az első igazi nagy ház, ami egyébként egy óriás vasalójára hasonlított, véletlenül megkarcolta az egyik sarkával egy Jenőke nevű gyerek-felhő hasát. Felhő Jenőke körbeszállt a Föld körül, és végigpanaszolta a világ összes felhőjének, milyen veszélyes karcolók ezek a hatalmas házak. Úgyhogy a felhők elnevezték a nagy házakat felhőkarcolóknak. Nahát, így lettek a felhőkarcolók! Az égben vándorolható felhőktől kapták a nevüket. Pontosabban Felhő Jenőkétől, akiből, amikor megnőtt végre-valahára, jó nagy zuháré lett. És éppen a vasaló alakú óriásház fölött engedte ki a csapokat. Azt hiszem, így állt bosszút. De azt is hiszem, hogy ez a Vasalóházat nem nagyon érdekelte. Csak unottan pislogott a sok párás szemével.

Óriás Pálcika

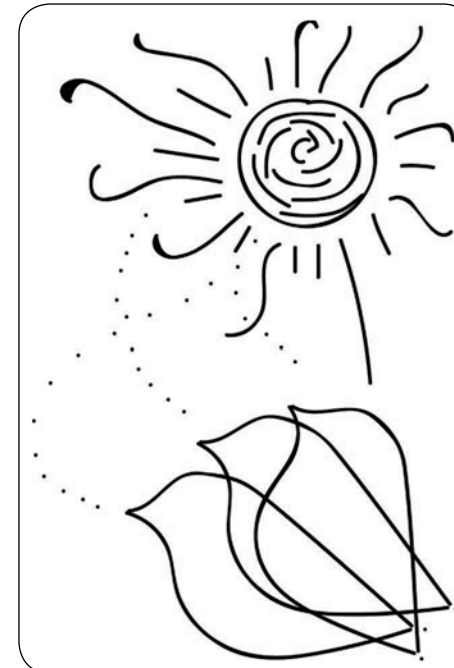
Pálcika tehát kicsi volt és vékony. De ezen nem bántódott. Mert tudta jól, hogy távolról a hatalmas kémények, a hatalmas tornyok, a felhőkarcolók, a hatalmas fák, a hatalmas villanypóznák, az égben szálldogáló repülők éppúgy pálcikának látszottak.

És különben is, a múltkor találkozott egy hangyával. És a hangya így csodálkozott:

– Hangyák Istene, hogy ez a Pálcika mekkora! – És aztán azt gondolta, milyen végtelenül sokáig tart, míg az ember – mármint a hangya – végigmászik rajta.

Hogy mutogat Pálcika?

Amikor Pálcika elment egy koncertre, a fekete karmesterpálca azt magyarázta, hogy neki akkora hatalma van, hogy vezényel a hegedűsöknek, a bőgősök-

nek, a tubásoknak, a gordonkásoknak, a csengettyűsöknek, a hárfásoknak, a dalnokoknak, de még a nagyokat döndülő üstdoboknak is. Ő csak meglendül, és máris elhallgat, vagy éppen megszólal, akire rámutat. Ilyen nagy hatalom az övé, bólogatott elégedetten a fekete karmesterpálca.

Pálcika elgondolkodott.

– Mondd csak, karmesterpálca, te mutatsz, vagy veled mutatnak?

Lett egy kis csönd, mint amikor porcukorral hintik be a derelyét, és nagyon elcsodálkozik, mert azt hiszi, hogy nyáron hull a hó.

– Az az igazság, hogy mindig a karmester mutogat – mondta végül a karmesterpálca.

– Na látod – mosolygott Pálcika –, én például úgy mutatok fűre, fára, felhőre, ládára vagy dobozkára, hogy velem nem mutogat senki. Én magam mutogatok!

Mit tud Pálcika?

Pálcikának az jutott az eszébe, hogy aznap nem pálcikázni fog, hanem, mondjuk, rudacskázni. Vagy ágacskázni. Vagy oszlopozni. Vagyis oszlopottózni! Próbálkozott így is, meg úgy is, de sehogyan sem sikerült. Nem tudott Pálcika se rudacskázni, se ágacskázni, se oszlopottózni. Ezen aztán elszontyolodott. De aztán mégis hamar fölvidult. Mert az a gondolata támadt, hogy az oszlopok, a rudak, a gallyacskák se tudnak pálcikázni. Mindenki tud valamit, amit a másik nem tud, ezért nem szabad irigykedni. Pálcika pálcikázni tud. Akkor minek is akarna oszlopottózni?

A tyúk meg a tojás

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy tyúk. Ez a tyúk minden áldott nap tojt egy tojást. Még vasárnap is! Büszke is volt magára nagyon. Mikor megtojt, megköszönte a torkát, szétnyitotta a csőrét, amennyire csak tudta, és nagyot kiabált:

– Kot-kot-kot-kot-kotkodács! Megint tojtam egy tojást!

Vagy azt kiabálta:

– Kot-kot-kot-kot, egy tojás! Én tojtam ezt, senki más!

A gazdaasszonya ilyenkor már szaladt is a tyúkolba, megsimogatta a tyúkocska fejét, és vitte be a tojást boldogan.

Egy napon, amint szalad ki a tojásért, a gazda is ott szöszmötölt valamit az udvaron. Odakiáltott az asszonynak:

– Hát azt tudod-e, hékás, hogy mi volt előbb: a tyúk vagy a tojás?

– A tojás! – vágta rá az asszony, és futott be a házba a friss tojással.

– Várjál, hé! – állította meg az ember. – És ki tojta a tojást?

– Hát a tyúk! – felelte az asszony. – De mondd meg te: miből lett a tyúk?

– A jércéből! – felelte az ember. – No, az meg miből lett?

– Buta kérdés! – mérgeződött az asszony. – A csirkéből, miből másból?

– Na és a csirke?

– A tojásból. Mondom, hogy a tojás volt előbb!

– Hogyne! Előbb volt a tyúk, mert ő tojta a tojást.

– Szamárságokat beszélsz!

– Micsodaaa?! Hogy én? Olyan rövid az eszed, hogy bele se tudsz gondolni, milyen fontos kérdés ez! Én meg ezen töröm a fejem napok óta!

– Egyéb dolgod nincsen? Ennyi nap alatt már megjavíthatad volna a tyúkök tetejét! – vágta oda dühösen az asszony.

Na erre aztán mondott az ember olyankor, hogy azt már leírni se merem. Úgy összecaptak, hogy másnap estig nem beszéltek egymással.

Hej, szöveget ütött ez a vita a tyúk fejében. „Még hogy előbb volt a tojás! Ez sértés, ez megalázás! Hisz én, ééén, ééééén tojom a tojást. Nélkülem tojás nem is lenne a világon!” – méltatlankodott magában.

Egész éjjel nem tudott elaludni. Micsoda gyalázat! A gazdaasszonya szerint előbb volt a tojás, mint a tyúk! Ezek szerint ő többre becsüli a tojást, mint őt, a tyúkot, egy ilyen okos, ügyes, szorgos tyúkot, aki mindennap tojik neki egy tojást. Ez borzasztó, ez túrhetetlen! És mintha még a gazda se lenne biztos abban, hogy a tyúk volt előbb...

Egyik oldaláról a másikra fordult, behunyta a szemét, hátha sikerül elaludnia. De akárhányszor becsukta a szemét, mindig egy tojást látott maga előtt, közben pedig ott csengett a fülében a gazda és a gazdaasszony beszélgetése. Hajnal felé valahogy álomba szenderült, de mit álmódott! Azt álmódta, hogy a tyúkök telis-teli van tojásokkal. Ő meg már alig kapott levegőt tőlük! Az egyik tojás azt kiabálta: „Előbb volt a tojás, aztán a tyúk! Kifelé innen, le is út, fel is út!”

Ekkor ébredt fel a tyúk a rémálomból. Kiment a baromfiudvarra, sétált föl és alá. Mit tegyen, mit tegyen? Hogyan bizonyítsa be, hogy igenis előbb volt a világon a tyúk, aztán a tojás? És egyszerre csak eszébe jutott a megoldás. „Mit nekem a gazda és a gazdaasszony? Mit tudnak ők az egészlől? Hisz egyikük sem

tyúk, de még tojás sem! Megbeszélem én a dolgot a tojással!”

Ettől a gondolattól aztán le is nyugodott. Alig várta a délutánt, hogy tojjon végre egy tojást. Amikor megtojt, csöndben maradt, nem kotkodált. Így szólt a tojásához:

– Te tojás! Nem hinném, hogy egy okos tojás vagy, de annyit bizonyára tudsz, hogy én vagyok a tyúk, és én tojtalak. Tehát vedd tudomásul: a világon is előbb voltam én, és aztán jöttél te!

A tojás úgy felmérgeződött, hogy mocrogni kezdett a szalmafészekben:

– Miket beszélsz! Hisz te is csirke voltál valamikor, az meg tojásból kelt ki! Világos, hogy előbb volt a tojás, aztán a tyúk!

– Tyúk nélkül nincs tojás! – csapkodott dühösen a szárnyaival a tyúk.

A mesebeli fa
Góli Zsuzsanna

3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

– Tojás nélkül senkiből sem lesz tyúk! – vágott vissza a tojás.

– Amióta az eszem tudom, én tojom a tojást! – kiáltotta a tyúk.

– Akkor nem emlékszel a gyerekkorodra! – nevetett föl a tojás.

– Engem nem nevetet ki egy tojás! – fortyant föl a tyúk.

– Életemben nem láttam ilyen buta tyúkot! – kacagott a tojás.

– Én vagyok a buta?! Hisz ha én meg nem tojlok, soha meg nem látod ezt a tyúkölat! Na megállj, majd adok én neked...

Azzal nagyot csapott a csőrével a tojásba. Az meg rögtön szét is folyt a szalmán. Hej, micsoda szép sárgája volt!

A gazdaasszony épp akkor lépett be a tyúkolba.

– Te haszontalan! – förmedt rá a megrettent tyúkra. – Szóval ezért nem kotkodácsolsz te ma, hiába várom... megetted a tojást! Na megállj, majd adok én neked...

Azzal nyakon csípte a tyúkot, fogta a nagykest, levágta. Olyan tyúklevest főzött belőle, hogy a gazda is megnyalta a tíz ujját utána. Ki is békültek, még aznap!

A gazdaasszony másnap vett egy kotlót, ráültette húsz tojásra. Ki is kelt azokból húsz kiscsirke. Kilenc közülük kakas lett, tizenegy meg tyúk. A tyúkok aztán naponta kotkodácsoltak, miután megtojtak. Így:

– Kot-kot-kot-kot-kotkodács! Megint tojtam egy tojást!

Vagy így:

– Kot-kot-kot-kot, egy tojás! Én tojtam ezt, senki más!

S hogy mi volt előbb, a tyúk vagy a tojás?

Nem tudja ezt se Barnabás, se Tamás,

Se Kleofás, se Éliás, se Tóbiás!

Ha valaki mégis tudja,

Ne titkolja, mondja!

Ha erre van gondja...

Kovács Jolánka

Szárnybontogató

Édesanyám

Édesanyámat barátnői Moncsinak becézik. Életkorához képest fiatalos. Zöldebarna a szeme, bársonypuha a bőre.

Minden reggel korán kel, s mire én kibújok az ágyból, már vár a finom, gőzölgő kakaó, s mellette a kedvenc szendvicsem. Ezután tanulás! Ha nem értek valamit, ő persze segít, érthetően, türelmesen elmagyarázza. Miután útnak indít az iskolába, ő is siet a munkahelyére. Keveset pihen. Kedvenc időtöltésünk a vásárlás és a takarítás. Sok limlomot hoztunk már a házba, de mindig találunk neki valami kitűnő helyet.

Ha szomorú vagyok, megvigasztal, ha unatkozom, talál valami kihívást nekem. Éppen ezért olyan különleges az én anyukám.

**Bilicki Réka, 4. osztály,
Arany János iskola,
Oromhegyes**

Az én anyukám

Anyukám neve Ficsor Andrea. Testmagassága százhatvan négy centiméter. Foglalkozása építész. A szeme színe kék, a haja színe barna. Két gyermeket nevel. A legjobb levest főzi. Rózsaszín a kedvenc színe. Citromsárga öltözékben szeret lenni. Azt kívánom, hogy sokáig éljen.

16

Az egyetlen ember, aki valóban megért bennünket, az anya.

**Ficsor Noel,
2. osztály, Jovanović Zmaj
iskola, Szabadka**

Édesanyám

Anyukám, igaz, hogy negyvennégy éves, de ez egyáltalán nem látszik meg rajta. Teltkarcsú, de én pont ezt szeretem benne, mert olyan, mint egy párna.

Az iskolában dolgozik mint német- és angoltanárnő. Szeret tanítani de a velejáró papírmunkát utálja. Bár engem nem tanít, gyakran még a mi osztályunkban is hallom a hangját. Kedvenc elfoglaltsága, hogy velünk pihen, beszélget, játszik. Minden reggel segít nekem a tanulásban, öltözködésben és fésülködésben. Szabadidőnkben együtt társasjátékozunk, tévézünk vagy csak egyszerűen összebújunk.

Sokat gondolkodtam azon, miért szeretem az anyukámat, de rájöttem, hogy erre nincsenek szavak. Egyszerűen, szeretem!

**Bálint Iringó,
4. osztály,
Arany János iskola,
Oromhegyes**

Az én anyukám

Anyukám neve Szedlak Szabina. Testmagassága százhatvanöt cen-

Szárnybontogató

Az én mamám

Az én mamám neve Szabó Julianna. A szeme színe zöld. A haja színe barna. Születése óta Doroszlón él. Van egy fia és egy lánya. A lánya az én anyukám. Nagyon szeretem, ha játszik velem. Ő pedig nagyon szeret kártyázni, jókat szokott sütni-főzni.

Örülök, hogy ő a mamám.

**Hencsár Lívია,
2. osztály,
Petőfi Sándor iskola,
Doroszló**

Édesanyám

Az anyukám neve Boldizsár Linda. Maminak szólítom az anyukámat. Huszonkilenc éves. A szeme és a haja fekete. Néha szokott szemüveget viselni, hord fülbevalót, nyakláncot is. Anyukám sovány és alacsony, szereti a túsarkú cipőket. Jószívú azért, mert mindent megvesz, és másokhoz is kedves. Mama segítőkész, segít az anyukájának. Ügyes azért, mert mindig kitalál dolgokat a karácsonyi vásárra. Okosan gondolkodik az én anyukám. Együtt takarítunk, segít nekünk teregetni. Azért szeretem, mert ügyes.

**Sveller Nénszi, 2. osztály,
Miloš Crnjanski iskola,
Magyarittabé**

timéter. Negyvenhárom éves. Haja színe fekete. Kedvenc színe a fehér. Legtöbbször nadrágot szokott hordani. Foglalkozása manikűrös. Két gyermek anyukája. A legjobban főzi a tarhonyás paprikást.

*Mindent, amim van, tőled kaptam,
nyelvben, szóban, gondolatban,
te voltál az én forrásom,
tőled ered tudásom.*

Nagyon szeretlek, drága anyukám!

**Jurcsák Dániel,
2. osztály,
Jovan Jovanović Zmaj iskola,
Szabadka**

Édesanyám

Édesanyámat mindenki csak Anygalkának szólítja. Barna, göndör hajú, kék szemű.

Mindig csinosan öltözködik. Abban az iskolában dolgozik, ahova én is járok. Most történelmet tanít. Kedvenc időtöltése a kertészkedés. Gyakran segít nekem a háziban is. Imádunk együtt sétálni, mozizni és kirándulni. De van, hogy csak hallgatunk.

Azért jó, hogy van nekem, mert szeretem, és ő is szeret engem.

**Medgyesi Roland,
4. osztály, Arany János iskola,
Oromhegyes**

17

Különleges járművek a városban

Szekula Brigitta
1. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Oláh Anna
1. osztály, Ady Endre iskola, Torda

Kis Jovák Zalán
2. osztály, Emléiskola, Zenta

Tokodi Albert
2. osztály, Emléiskola, Zenta

Kucsera Dávid
2. osztály, Jovan Mikić iskola, Szabadka

Energiaforrások

Dér Tamara
4. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Ladányi Eszter
4. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Salgó Alexander
4. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szabó Léna
4. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Inkább a hegyi levegő, mint a képernyő

Amikor videojátékokat játszol, komputerezel vagy tévézel,* arccal a képernyő felé fordulsz. Amikor az ekránt nézed, te csak a szórakozásra gondolsz. A szüleid biztosan gondban vannak a szemed miatt, mert **a szemnek nem esik jól a képernyő bámulása**. Ha gyakran pislogsz, ha kancsalítasz, vagy gyengébben látsz, azt jelenti, hogy túl sok időt töltöttél el a képernyő előtt. Olyankor legjobb, ha szünetet tartasz, és kimégy a szabadba. Egyébként hallgassátok meg, mi történt Orsival és Misivel!

Orsi: Misi, apa ma a hegyekbe visz bennünket. Hívjuk el Petit és Janikát is!

Misi (öt perc múlva): Orsi, Peti új komputeres játékot kapott, és elmélyülten játszik, Janika pedig a legújabb nindzsás filmet nézi. A jelekből ítélve a barátaink nélkül megyünk. Hozd a fényképezőgépet is. Majd fényképezkedünk!

Orsi: Petinek állandóan baja van a szemével. Nem jól lát, de nem akar szemüveget viselni. A tanító bácsi figyelmeztette már, hogy **aki gyengébben lát, annak állandóan szemüveget kell viselnie, és rendszeresen kell járnia a szemészhez.****

Apa: **A szemet óvni kell, mert a látás nagyon fontos mindennapi életünkben. Különösen arra kell vigyázni, ha éles tárgyakal dolgozunk. A csúzli, a kis vaktöltények, a petárda, a pikádónyilacsák mind-mind szemsérülést okozhatnak, ha figyelmetlenül kezeljük őket. Sőt meg is vakíthatnak.**

Misi: Miért tölt Peti annyi időt a számítógép előtt, ha már különben is baj van a szemével?! Hányszor, de hányszor eltörte már a szemüvegkeretét! Talán nem tudja, hogy

a szemünket gyakran kell pihentetnünk, hogy ne romoljon a látásunk. Nem minden gyerek tudja, hogy ha sokáig nézi a képernyőt, az gyengíti a látását.

Apa: Leginkább a zöld szín pihenteti a szemet, ebből pedig a legtöbb a szabadban van. Éppen ezért nyomás, gyerekek, indulunk!

Hamarosan kiérték a hegyoldalra, és szaladgálni kezdtek a réten. Fociztak, majd szedret szedtek, meg csipkebogytó teának. Később apjuk elvezette őket az erdőbe, hogy megtanítsa őket az ehető gombák felismerésére. Porosan, fáradtan érkeztek haza. Hétfőn az iskolában rajzverseny volt, mezei virágokat kellett rajzolni, és Orsi lett az első helyezett. Jól emlékezett az előző nap látott fákra, fűvekre, virágokra. Otthon mindannyian örültek sikerének, és anyukájától kapott egy csomag vadosanyagot festékekkel.

Orsi: Látjátok, gyerekek, **a természet a legjobb tanítómester.** Orsi ezeket a gyönyörű virágokat talán láthatta volna a tévében is vagy a számítógépen. De a virágok illatát és a bennünket körülvevő növények szépségét csak a természetben érezhetjük. Ilyen életmódban csak a szabadban lehet részünk.

Orsi: Én szeretem a számítógépes játékokat is, de azokat télen is játszhatom, amikor nem lehet a szabadba menni, nem lehet sétálni, kirándulni.

Apa: Ha majd kicsit nagyobbak lesztek, néhány fontos dolgot meg fogtok tanulni a természetről. A természet az ember barátja, és visszavezeti őt a gyökereihez. Óvni kell a természetet, az **ökológia pedig az a tudomány, amely a környezetvédelemmel foglalkozik, azzal, hogy megóvja az életet a Földön.**

Orsi: Minden gyereknek ki kell fejlesztenie magában az ökológust.*** **Le kell szoknia arról, hogy tasakokat, konzervdobozokat, műanyagot vagy üveget dobáljon szét a természetben.** Ezek nem bomlanak le, és tartósan szennyezik a környezetet...

Orsi: **A fahulladékot, papírt, falevelet el lehet dobni,** mert elrothadnak. Úgy hallom, Misi valami zörgő papírral matat, úgy látszik, hogy a díjamat piszkálja.

(És elrohan, hogy elvegye fivérével a cukorkát.)

Misi: Orsi, mire vársz, miért nem nyitod már fel ezt az edességet, amit a rajzodért kaptál! Különbösen is, ha nem mentem volna veled tegnap kirándulni, talán nem is nyerted volna el az első díjat!

Orsi: Na, na a fiatalúr talán kissé túloz. (Nevet.) Gyere el holnap a nagyszünetben a mi osztályunkba, ott fogom elosztani az edességet.

* A tévékészülék ne legyen sokáig bekapcsolva. Vannak olyan családok, ahol az a káros szokás alakult ki, hogy a készüléket akkor is bekapcsolva tartják, ha senki sem nézi. A gyermekek legalább 2 méter távrolról nézzék. Különösen nagyon káros, ha a gyerekek hálószobájában van tévékészülék. A komputer nagyon hasznos, de számolni kell a képernyőből kiáradó sugárzással is. Van olyan ekrán is, amely csökkenti a képből eredő káros hatásokat. A gyerekeknek nem kellene egy óránál többet időzniük naponta a képernyő előtt.

** Szemész (oftalmológus) = szemorvos

*** Ökológus = az a személy, akinek a foglalkozása kapcsolatban áll a környezetvédelemmel. De így nevezzük az olyan személyt is, aki feléri és szel a környezetvédelem és az egyensúly fontosságát bolygónkon, és ezzel összhangban viselkedik. A gyerekek is lehetnek ökológusok, ha rájönnek, hogyan kell védeniük környezetüket a szennyezéstől, és ha ökológiai szokásokat vesznek föl.

(Forrás: Jelka Rajović Hé, ne szuszogj az arcomba! c. könyvéből)

Puskás Anna, 2. osztály, Sonja Marinković iskola, Nagybecskerek

Barkács

Kartonváros

Tudtátok, hogy a kartont és a papírgurigát többféleképpen is felhasználhatjátok? Például úgy, hogy kartonvárost készítenek, amelyben kartonházak vannak, és papírguriga autók suhannak.

A különböző nagyságú kartondobozokból elkészítjük a házakat és az épületeket. A papírgurigákat kiszínezzük, és rögzítjük a kerekeket. A kartonlapra felragasztjuk a házakat, és filctollal megrajzoljuk az utcákat.

Szükséges anyagok:

- papírguriga
- kartonlap
- különböző nagyságú kartondobozok
- filctoll
- olló, ragasztó

Futrinka utca

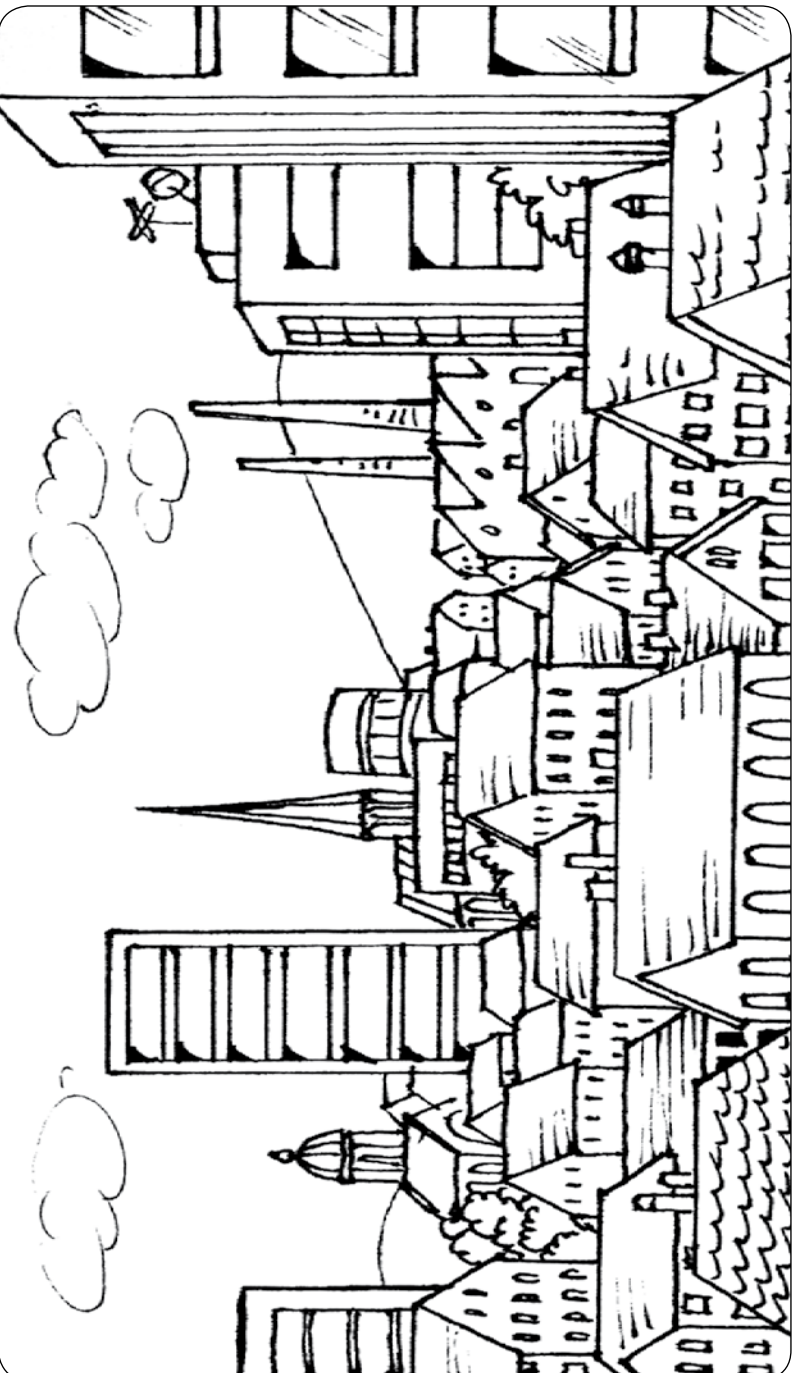
A Futrinka utca fekete-fehér, magyar televíziós bábfilmsorozat, amely a Mi újság a Futrinka utcában? című sorozat folytatása, és a Magyar Televízióban készült 1979-ben.

A Futrinka utcában mindig történik valami izgalmas, és lakóival, Cicamicával, Böbe babával, Morzsa kutyával, Sün Sámuellel és a többi kedves szomszédal. A kényeskedő Cicami-

ca, az ügyeskedő Sompolyogi-Mosolyogi, a róka, a józan, kissé földhözragadt Morzsa kutya, az arany-szívű, pestiesen modoros Böbe baba történeteit annak idején gyerekek és felnőttek együtt nézték. A mesék a hétköznapi életet idézték, de persze a tanulság sem maradt el. A lusta Cicamica például nem volt hajlandó munkát vállalni a bölcsődében, mert fászsította a dorombolás...

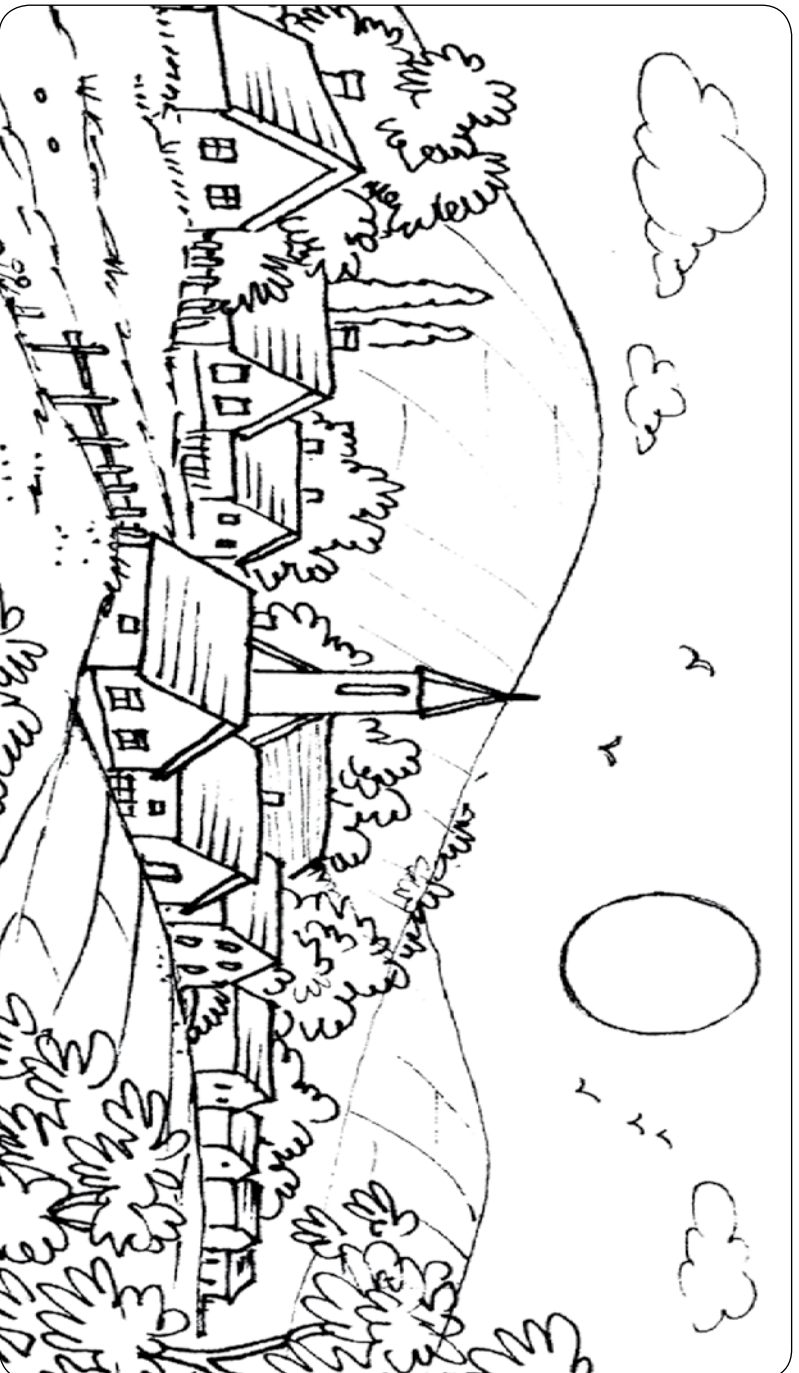

Ismereteid alapján milyenek gondold a nagyvárost?

25

Város

Falu

Elképzelésed szerint hogyan néz ki egy falu?

24

Különleges madarak

Jelenleg mintegy 9000 madárfaj él a Földön. Vannak köztük olyanok, amelyek valamilyen okból különös figyelmet érdemelnek. Némelyiket szépsége teszi nevezetessé, például a Közép- és Dél-Amerikában élő kvézált.

Más madarak szokatlanul túlméretezettek vagy furcsa alakú csőrük miatt hívják fel magukra a figyelmet, mint a kanalasgém, a lunda. A paradicsommadarak hímjei lugast építenek maguk köré. A szarvascsőrű madarak nagy, görbe csőrükkel válnak különlegessé. Az Amerika trópusi vidékein élő tukánok

csőre is hasonló. A hosszú nyakú, hosszú lábú flamingóknak is különleges csőrük van. Színük a tápláléktól függően hol rózsaszínűbb, hol fehérebb. Az új-zélandi kivi kis méretű madár, amelyik nem repül. Nappal földbe vájt odvában lapul, csak éjszaka indul vadászatra. Durva, bozontos tollazata eltér a többi madártól. A lunda kinézetre olyan, mint egy bohóc. Feltűnő mintázatú csőre az udvarlásban játszik fontos szerepet. A párzási időszak után leválnak a színes külső lemezek, s a madár csőre kevésbé lesz feltűnő.

Tukán

Orrszarúmadár

Paradicsommadár

Flamingó

Fregattmadár

Kivi

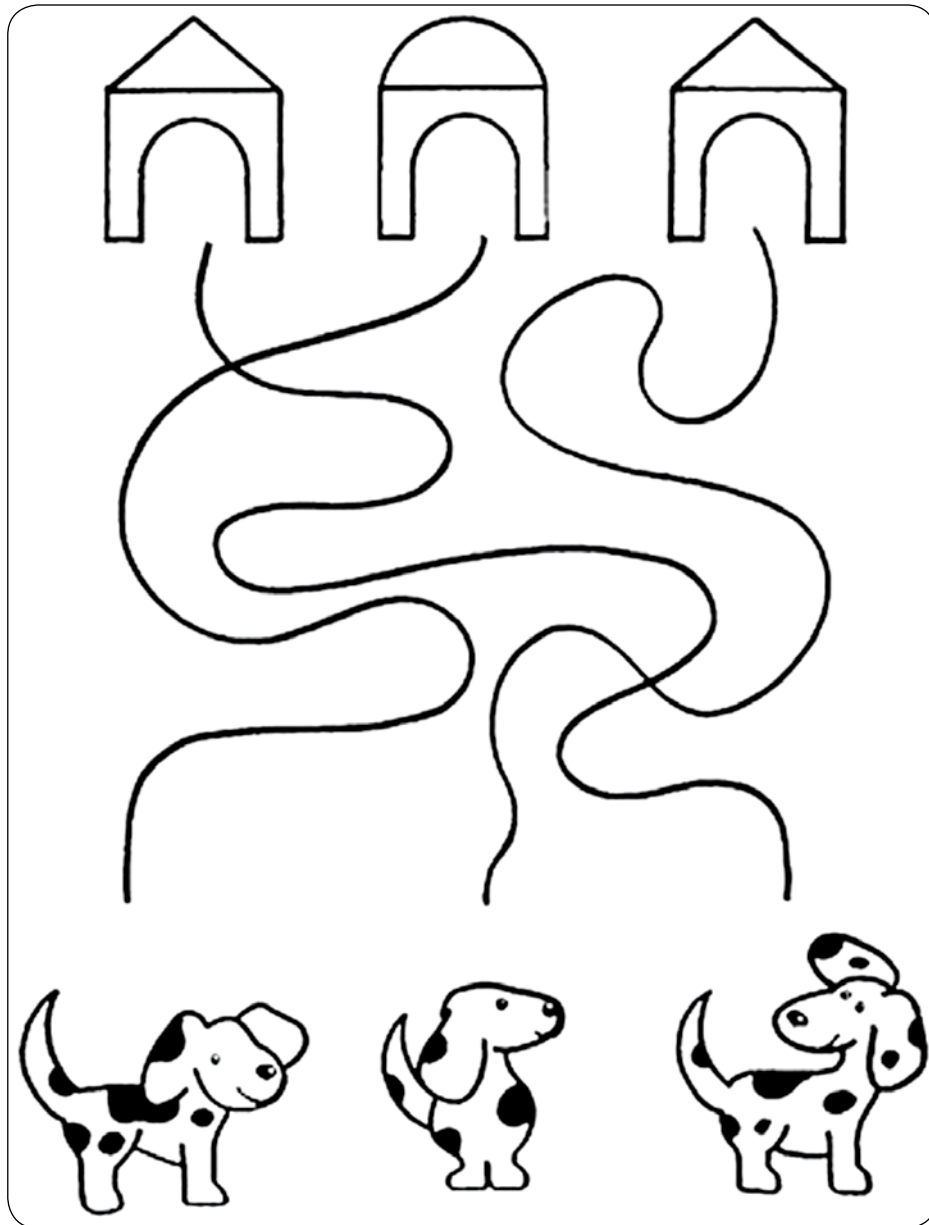
Lunda

Kanalasgém

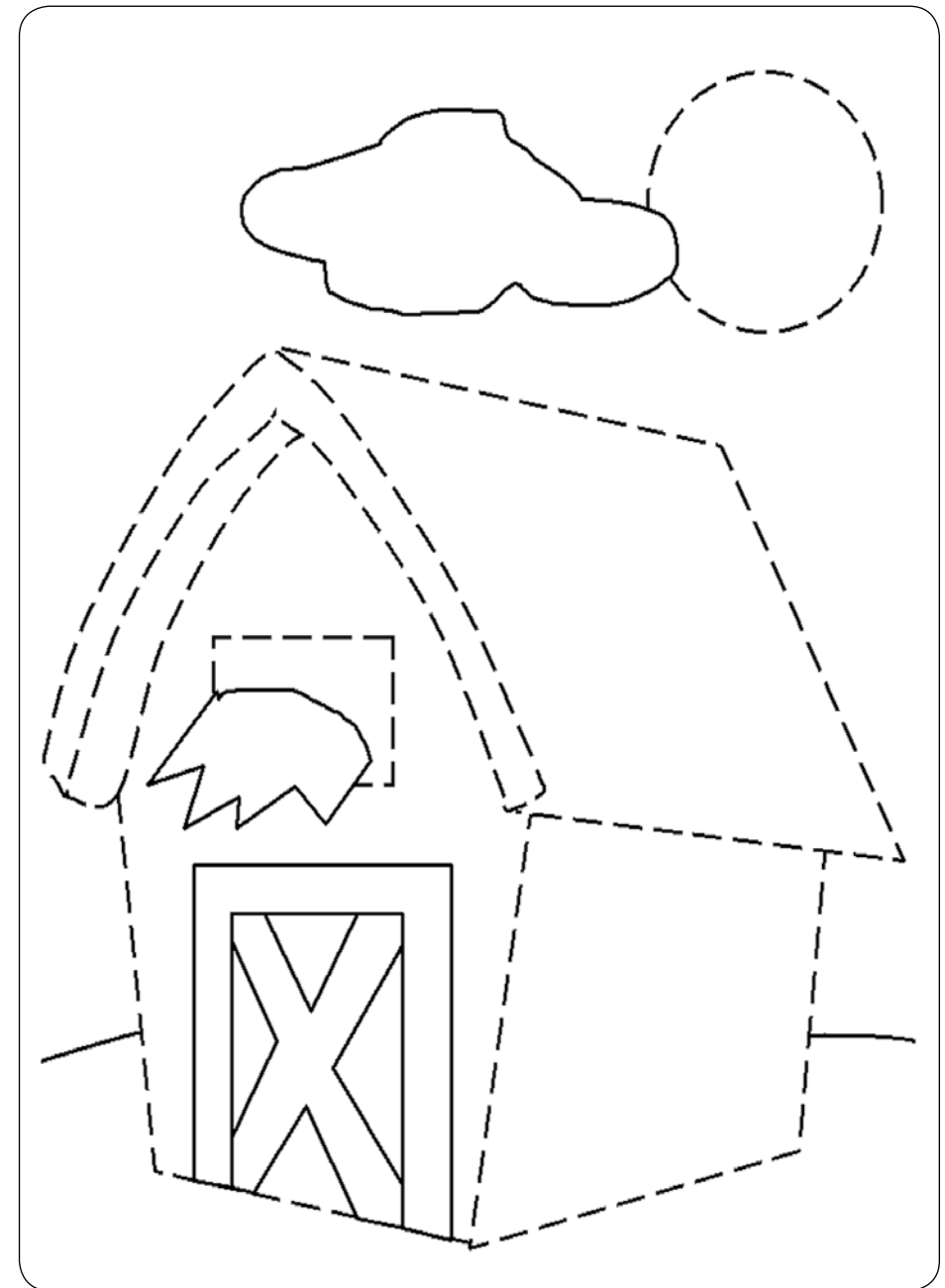
Hogyan talál haza?

Vajon melyik kutyus melyik útvonalon talál haza a saját házába?
Színezd ki a házakat és a hozzájuk tartozó útvonalakat azonos színnel!

Kösd össze a pontokat, és színezd ki!

Édesanyám

Édesanyám
tulipánfa,
édes-kedves
minden ága.
Egyik ága
édes lelke,
hogya sírnék,
átölelne.
Másik ága
kedves karja,
lázás testem
betakarja.
Édesanyám
tulipánfa,
engem ölel
minden ága.

Engi Andrea
3. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Köszöntő anyák napjára

Magyar népköltés

Már megjöttünk ez helyre,
anyánk köszöntésére.
Anyám, légy reménységben,
köszöntlek egészségedben.

Amennyi a zöld fűszál,
égen ahány csillag jár,
májusban a szép virág:
annyi áldás szálljon rád!

Harangozó Virág
Samu Mihály iskola, Péterréve

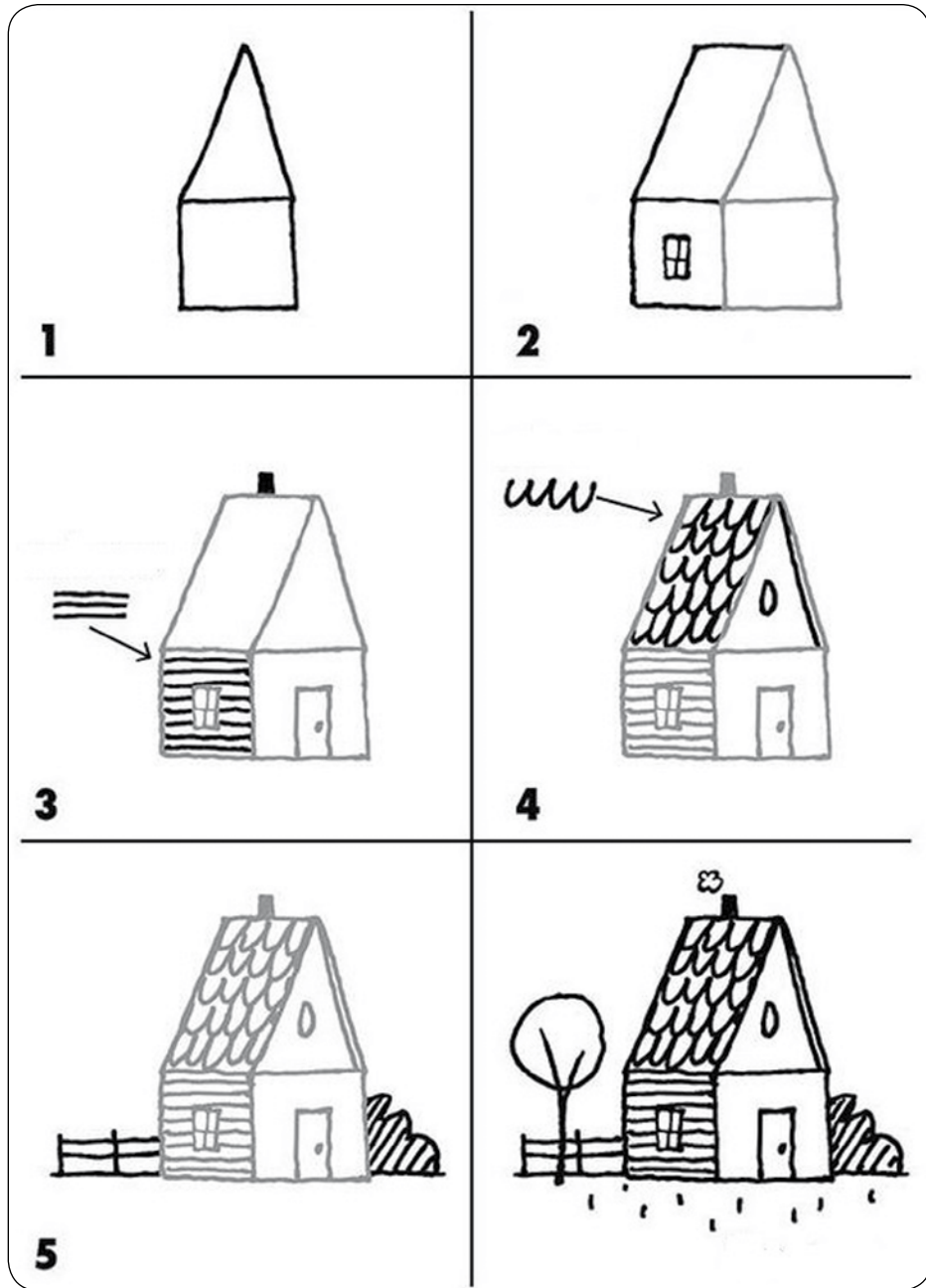
Kovács Jázmin
3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

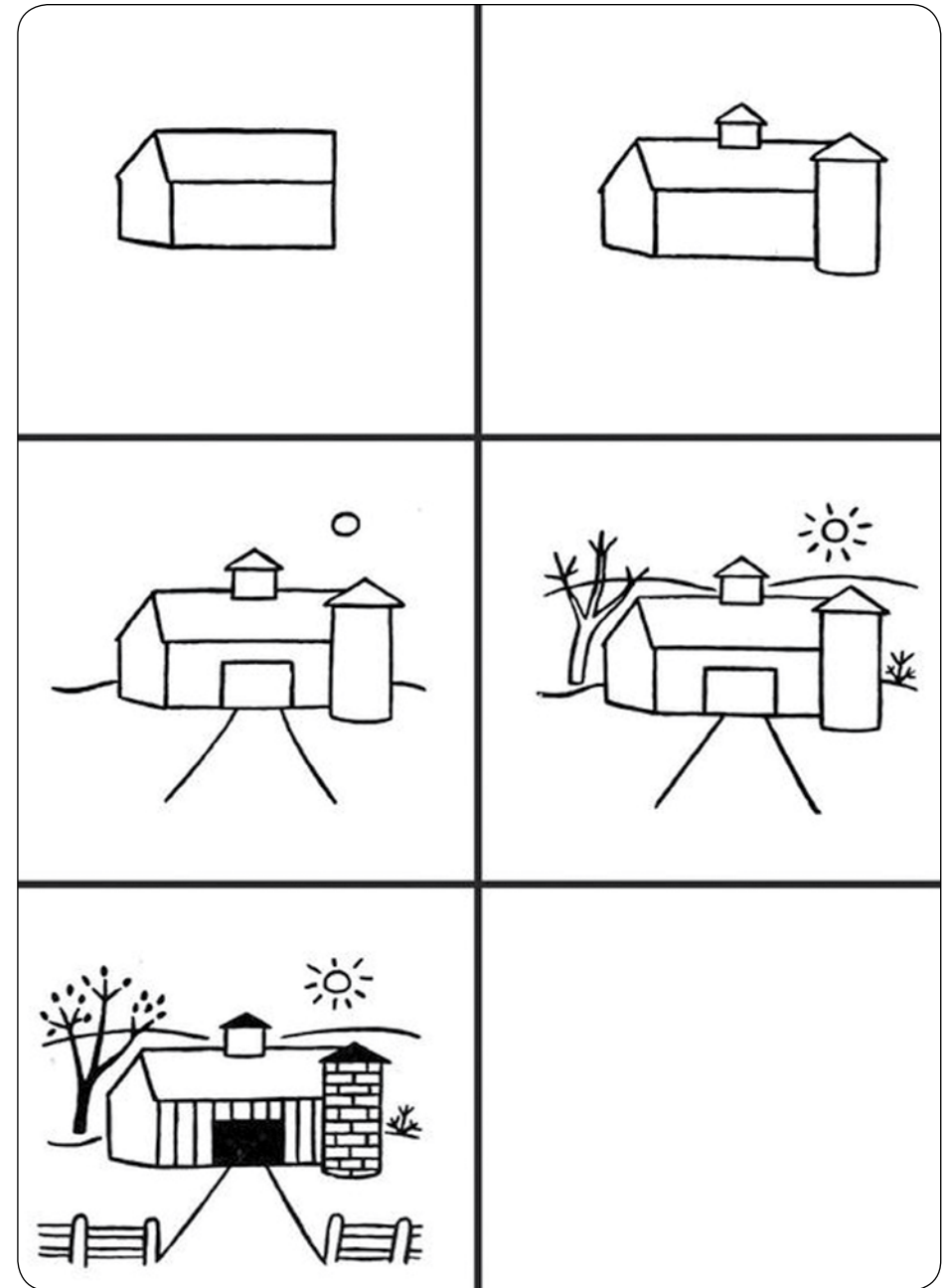
Király Anett
3. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Tanuljunk rajzolni!

Tanuljunk rajzolni!

Anyukám

Kis Léda

4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Fehér Kristóf

4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Csizmadia Kinga

4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Döme Brigitta

4. osztály, Arany János iskola, Oromhegyes

Szárnybontogató

Az én városom

Az én városomat Szabadkának hívják.

A központban sok szép régi épület van. A városháza több mint száz éves. A tornyából látni lehet az egész várost. Anyu megígérte, hogy az idén felmegyünk. A városházától 50 méterre van a Városi Könyvtár. A könyvtárban gyermekosztály, felnőttosztály és olvasóterem is van. Sok könyvet kölcsönzök, mert szeretek olvasni. A központban van a Gyermekszínház is, ahol legutóbb a Jancsi és Juliska előadást néztük meg. Mellette van a koripálya, ahol télen korizok, nyáron pedig görkorizok. Most újították fel a Zsinagógát, szép lett. A város központjában van a kedvenc fagyizóm is. Pelivánnak hívják, ott a legjobb a gépből kinyomott fagyí. A legnagyobb park a Kiserdő. Van benne játszótér, ahol lehet játszani. De sportolni is lehet.

Szeretek Szabadkán lakni, mert szép, és sok mindent lehet csinálni.

Zita Vivien, 2. osztály
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Verseci kirándulás

Március tizedike volt, amikor tatám, a diákjai és én elindultunk túrázni a Verseci-hegyre. Mivel magát az utazást eléggé unalmasnak találtam, időtöltésként a nálam sokkal idősebb gyerekek nevét igyekeztem megjegyezni. Nagy sokára végre megérkeztünk Versecre. Előttünk egy hatalmas sportközpont volt, mellettünk pedig egy park, amelynek a végében valami toronyszerűséget láttam. Tatám szerint víztorny lehetett régen. Meglepetésemre a hegyre felfelé kőlépcsők vezettek. Egy idő után, amikor már annyira elfáradtam a lépcsőzésben, hogy már-már nyafogni kezdtem, végre találtunk egy szép pihenőhelyet. Szusszantunk egy kicsit, majd folytattuk utunkat tovább, bokáig süllyedve a hóolvadás utáni sárban. A sziklák tetejéről viszont gyönyörű a kilátás. Teljesen a természetben voltunk. A me-

redék domboldal megmászása Viktor és Dávid hetedikes fiúk ötlete volt. Ez volt csak a kihívás! Az arcunkba gallyak csapódtak, lábszárunkat a csalán csípte, de nem adtuk fel. Odafönről, a vár tövéből, ahonnan tavasszal a sárkányrepülősek is rábizzák magukat a szélre, a szomszédos Romániát is lehet látni. Nekem mégis legjobban a vár tetszett, amelynek alacsonyabb falait én is megmászhattam. Újra és újra és újra... A visszautat a hegyi kápolna felé sziklákon leereszkedve tettük meg, a hegy lábáig pedig ismét lépcsőztünk. Fontos állomáshelyünk lett végül Versec kéttornyú temploma is, amelyet először kívülről, belülről és lentől néztünk meg. A padláson keresztül tatám a csapat legbátrabbjait a templom tornyába is felvezette. Igen, én is közöttük voltam! Odafönről újra megnézhattuk, merre is jártunk napközben. Hazaindulás előtt sikerült fagyiznom is.

Így telt a verseci kirándulásunk.

Martinek Viktor, 2. osztály
Isidora Sekulić iskola, Pancsova

Varázsmese

Ha nekem volna varázspálcám, a gondolataimat sorban megvalósítanám. Ma is azon töprengek, hogy mikor lesz egy varázspálcám.

Ha volna mágiám, a házak a felhőben volnának. A kutyáknak nyolc lábuk lenne, az emberek pedig visszafelé beszélnének. Az asszonyok csak hápognának, a malacok meg nyávognának. Az emberek meg ruha helyett dobozban járnának. A kígyóknak száz lábuk volna, a disznóknak pedig egy. A maci tojást tojta, a tyúkoknak erszényük volna. A madár kukorékolna, a kakas meg nagyon búsulna. Anyukámnak és apukámnak kilenc karja lenne, és mindegyikkel engem dédelgetne. De ez csak mese, a képzeletem szüleménye. Nincs nekem varázspálcám, így marad minden a régiben.

Góli Zsuzsanna, 3. osztály
Đuro Salaj iskola, Szabadka

Kisképtár

Benacsek Rebeka

2. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Bertók Franciska

1. osztály, Nikola Đurković iskola, Feketics

Kakuszi Kira

1. osztály, Széchenyi István iskola, Szabadka

Dulity Adrián

1. osztály, Emlékiskola, Zenta

Holló Valentina

Jovan Jovanović Zmaj iskola, Martonos

Sípos Andrija

3. osztály, Jovan Jovanović Zmaj iskola, Törökkanizsa